

Begge forslagene bygger på principperne i konventionen om barnets rettigheder, der er nærmere omtalt i afsnit 4.1.

4.2.2. Formålet med særlig støtte til børn og unge

Målsætningen i servicelovens § 32 opstiller indsatsen for børn og unge med behov for særlig støtte. Den fastsætter, at støtten må ydes tidligt og sammenhængende, så begyndende problemer hos barnet eller den unge så vidt muligt kan afhjælpes i eget miljø, og at støtten må udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold. Barnets eller den unges vanskeligheder må så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvor dette ikke er muligt, må foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge.

Formålsbestemmelsen fremhæver således, at barnet eller den unge er en del af familien, uanset problemerne for barnet eller den unge, og at det er væsentligt at bevare familieheden, hvis mulighederne er til stede. Men samtidig signaleres, at forståelsen med familien rækker til en vis grænse, dvs. at hvis barnets eller den unges forhold tilsiger et nødvendigt indgreb mod forældrenes vilje, så må det finde sted.

Intentionen om, at problemerne så vidt muligt skal afhjælpes ved foranstaltninger, der kan forebygge anbringelse uden for hjemmet, fremgår også af lovens § 40, hvor det er angivet, at det ved afgørelser om foranstaltninger bør tilstræbes, at barnet eller den unge kan blive i hjemmet.

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at denne hensigtsserklæring i lovens § 40 indgår i den generelle formålsbestemmelse i § 32, således at det i formålsbestemmelsen angives, at støtten må ydes tidligt og sammenhængende, så begyndende problemer hos barnet eller den unge så vidt muligt kan løses *i hjemmet eller i det nære miljø*.

Med den ændrede formulering tydeliggøres, at kommunen ikke kun skal søge at drage nytte af ressourcerne hos personer i hjemmet, typisk forældremyndighedsindehaverne og hjemmeboende søskende, men også overveje, om der er andre nære pårørende og nærtstående personer i øvrigt, som vil kunne bidrage til løsning af problemerne.

4.3. Styrkelse af den tidlige indsats

Det var et væsentligt mål for Regeringens Børneudvalgs handlingsplan fra 1994 at styrke den tidlige indsats over for svagt stillede børn og deres familier. Som led i realiseringen af handlingsplanen er der bl.a. ydet

støtte til metodeudviklingsprojekter i kommuner og amter til at fremme den tidlige og forebyggende indsats.

Vigtigheden af, at der sættes ind med støtte så tidligt som muligt for derigennem at få løst problemerne, mens de er små og derved forebygge mere alvorlige problemer i familien, er også blevet yderligere understreget i den lovgivning, der er gennemført på børneområdet i de senere år. Bl.a. blev der i forbindelse med servicelovens gennemførelse indsat formålsbestemmelser, som fremhæver betydningen af det forebyggende arbejde.

Fra flere sider, bl.a. i Socialforskningsinstituttets rapport om anbringelser af børn (98:2) er der imidlertid peget på, at engagementet hos sagsbehandlere i etableringen af et samarbejde med forældrene i nogle tilfælde er af en sådan karakter, at de i langt højere grad fokuserer på forældrene end på barnet eller den unge. Dette kan indebære, at barnet glemmes i processen med risiko for, at barnets udvikling går i stå eller tager en uønsket retning.

I den løbende debat om, hvorvidt de gældende børneregler lægger for meget vægt på forældrenes retssikkerhed på bekostning af børnene, har det desuden været fremført, at anbringelse uden for hjemmet, eventuelt som en tvangsmæssig foranstaltning, i nogle tilfælde iværksættes på for sent et tidspunkt til skade for barnet. Der er i den forbindelse navnlig fremhævet situationer med massiv omsorgssvigt over for barnet, og hvor det er udsigtsløst at forsøge at løse problemerne under barnets fortsatte ophold i hjemmet.

Regeringen finder det afgørende, at der fortsat sættes ind med en tidlig og målrettet indsats, som kan forebygge anbringelse af børn og unge uden for hjemmet. Men samtidig er det vigtigt, at støtten altid afpasses efter problemernes karakter, således at hjælpen ikke går ud over, hvad der er brug for i den enkelte sag, men at familien på den anden side ikke skal gennemgå en række foranstaltninger, der hver især er utilstrækkelige til at løse problemerne.

Regeringen foreslår derfor en række ændringer i serviceloven med henblik på at styrke den tidlige indsats.

4.3.1. Tværkommunal underretningspligt

Efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 3, har børn og unge under 18 år samme opholdskommune som forældrene. Det vil sige, at det er den kommune, forældrene har ophold i, der skal træffe afgørelse om særlig støtte, herunder om anbringelse uden for hjemmet.

Når forældre til børn med behov for særlig støtte flytter til en anden kommune, er det derfor vigtigt, at